

Warszawa, 30-04-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VII.501.41.2022.KSZ

Dot. DZP1.K43.7.2022

Pan
Andrzej Domański
Minister Finansów

e-PUAP

Szanowny Panie Ministrze,

nawiązując do wcześniejszej korespondencji Rzecznika Praw Obywatelskich z Ministrem Finansów¹, chciałbym niniejszym powrócić do tematu wprowadzonych w 2022 roku zmian w prawie podatkowym, dającym szersze uprawnienia organom podatkowym.

Nowe brzmienie art. 48 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U z 2023 r. poz. 615, ze zm.; dalej: ustawa o KAS)² zastąpiło obowiązujący do dnia 30 czerwca 2022 roku obowiązek banku do sporządzenia i przekazania informacji dotyczącej konkretnego rachunku bankowego osoby

¹ https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-03/RPO_do_MF_14.03.2022.pdf,
https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-10/Do_MF_kontrola_skarbowe_konta_05.10.2022.pdf
(dostęp 29.04.2024).

² W art. 20 ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105) zawarte zostały zmiany w ustawie o KAS. Art. 20 pkt 8 przywołanej ustawy nowelizującej nadał nowe brzmienie wprowadzeniu do wyliczenia w art. 48 ust. 1 ustawy o KAS.

podejrzanej. Od dnia 1 lipca 2022 roku obowiązek ten objął osoby fizyczne, co znacząco poszerzyło zakres nie tylko kompetencji organu, ale przede wszystkim zakres ingerencji w strefę prywatności wszystkich obywateli. Jakkolwiek bowiem przedmiotem ochrony prawa karnego skarbowego są interesy finansowe Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej³, to jednak ochrona życia prywatnego osoby fizycznej, w czasie prowadzenia postępowania w sprawie, a nie przeciwko tej osobie, jest fundamentalna. Znalazło to odzwierciedlenie w przywołanych wcześniej wystąpieniach Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Finansów.

Jak wynikało z pisma Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2022 roku (znak: DZP1.K43.7.2022), w lipcu i sierpniu 2022 r. naczelnicy urzędów skarbowych prowadzili ponad 37 tys. postępowań przygotowawczych w sprawach karnych skarbowych i karnych, zaś skierowali łącznie jedynie 33 wystąpienia do banków na podstawie art. 48 ustawy o KAS.

W kontekście powyższego, nawiązując do przywołanego pisma Ministra Finansów, wskazującego na to, że korzystanie przez organy KAS z uprawnienia wynikającego z art. 48 ustawy o KAS podlega stałemu monitorowaniu, zwracam się do Pana Ministra – w trybie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058) – o udzielenie Rzecznikowi informacji na temat liczby wystąpień do banków na podstawie tego przepisu, od dnia 1 lipca 2022 roku do dnia otrzymania niniejszego pisma. Ponadto, zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie Rzecznikowi informacji na temat oceny skuteczności i celowości utrzymywania w polskim porządku prawnym przywołanego przepisu.

Z poważaniem,

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

³ F. Prusak, G. Skowronek, *Prawo karne skarbowe*, [w:] *Szczególne dziedziny prawa karnego. Prawo karne wojskowe, skarbowe i pozakodeksowe. System Prawa Karnego*, tom 11, red. M. Bojarski, Warszawa 2018, s. 8.

Do wiadomości:

Pan Mirosław Wróblewski – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych